

Kako da postanemo dobro mesto za biznis

Ulagачi beže od Srbije zbog korupcije i sistem

Potencijal za budućnost daje i rast bruto domaćeg proizvoda po stanovniku i poznavanje navika potrošača

DANIJELA NIŠAVIĆ

Srbija može da postane poželjno i dobro mesto za biznis. Ali da bi se to desilo, neophodno je da se ispune i određeni uslovi. Prvi i osnovni je stalna edukacija radne snage, potom eliminisanje korupcije i efikasniji pravni sistem. Potencijal da budemo atraktivni za ulagače postoji, a posebno se izdvajaju oblasti poljoprivrede, energetike, prerađivačke industrije i infrastrukture.

- Ako iko ima potencijal da postane dobro mesto za biznis u regionu, to je Srbija. Ali, potrebno je poraditi na pravnom sistemu i pravnoj bezbednosti ulagača, odnosno da se vremenski skrate pravni postupci pred sudovima dobijanja i prenosa vlasništva, kao i da prava poverilaca budu zaštićena na efikasan način. Drugim rečima, da prava vlasništva budu uređena i da su garantovana. Međutim, hteli to mi da priznamo ili ne, za to je potrebno vreme - kaže za „Blic“ Branko Greganović, partner u „Strateksu“, slovenačkoj konsultantskoj kompaniji, koja je savetodavno

učestvovala u prodaji „Fruk-tala“ „Nektaru“.

Trenutno stanje otežava i situacija na Kosovu, smatra naš sagovornik, a to našu zemlju čini manje atraktivnom za ulagače.

- Greška je i to što se u Srbiji previše gleda u pravcu komercijalnog kapitala. U ovoj fazi tranzicije, mnogo je značajniji kapital od međunarodnih finansijskih institucija - Svetske banke, Evropske banke za obnovu i razvoj i Evropske investicione banke. Komercijalni poverioci dolaze tek kada se uspostave dobri odnosi s ovim organizacijama. Možda je potrebno uložiti više truda u bolje ulaganje novca tih finansijskih institucija - ukazuje

Greganović.

Sudeći po broju stanovnika a samim tim i veličini tržišta, Srbija je poželjna destinacija za ulaganja u poređenju s okruženjem. Osim toga, kako ističe Stanka Čurović, članica uprave koncerna „Merkator“ za regiju Jugoistočne Evrope,

potencijal za budućnost daje i rast bruto domaćeg proizvoda po stanovniku, kao i poznavanje navika potrošača.

Međutim, postoji ograničenje. Ono na šta prvo, po njenom mišljenju, mora da se obrati pažnja je edukacija i permanentno obrazovanje radne snage.

- Osim toga određeni iskorak mora da se napravi u segmentu suzbijanja korupcije i poreskih reformi. Jako je dobro da postoji svest o tome. Imamo šanse da postanemo dobro mesto za biznis, naročito u poljoprivredi, čime se otvaraju mogućnosti za veći izvoz - ističe za „Blic“ Čurović.

Ove godine na listi zemalja s najboljim uslovima za poslovanje

POZICIJA SRBIJE PO USLOVIMA POSLOVANJA

Monetarne slobode	118
Inovacije	114
Pravo svojine	106
Poresko opterećenje	100
Trgovinske slobode	90
Tehnologija	67
Korupcija	66
Zaštita investitora	59
Lične slobode	42

Izvor: forbes.com

sagovornik, neophodno je da se promeni odnos radne snage prema poslu i učenju. Permanentna edukacija je imperativ, i to od poljoprivrede do industrije. Spasojević naglašava da je potreban novi investicioni ciklus u svim oblastima, a u agraru novi zeleni plan.

U borbi da postane dobro mesto za biznis, Srbija ne može da bude izolovana. Postoji mišljenje da će sa jačanjem ekonomske snage regiona i Srbija dobiti deo svoje snage za razvoj i konkurentnost.

- Ključ uspeha i rasta konkurentnosti Srbije je rast regiona. Možda je u ovom trenutku ambiciozno reći da nam je potrebno jedinstveno tržište od 22 miliona ljudi. Ali, to je jedino što je realno za nas, da bismo bili atraktivni za strane investicije, ali i da bismo mogli kvalitetno da nastupamo na treća tržišta - zaključak je Maje Pišćević, izvršne direktorke i predsednice upravnog odbora Srpske asocijacije menadžera.

koju pravi američki časopis „Forbs“ Srbija je za 12 mesta lošije plasirana nego 2010. To što smo u poređenju sa zemljama regiona najlošije kotirani na „Forbsovoj“ listi, po mišljenju Toplice Spasojevića, generalnog direktora ITM grupe, pre ukazuje na to da nismo mi toliko nazadovali koliko su drugi brže napredovali od nas.

- Srbija još ima još potencijale za brzo napredovanje, i to u nekoliko oblasti počev od infrastrukture, energetike, poljoprivrede, prerađivačke industrije... Imamo prednosti koje se ogledaju u radnoj snazi, a postoji i administrativni kapacitet, koji je mnogo bolji u poređenju s pojedinim državama u trenutku kada su ulazile u EU - ističe za „Blic“ Spasojević.

S druge strane, kaže naš

NAJBOLJE ZEMLJE ZA BIZNIS

Zemlja	Rast BDP (u %)	BDP po stanovniku u \$	Trgovinski balans kao % BDP	Populacija (u milionima)
Kanada	3,1	39.400	-3,1	34
Novi Zeland	1,5	27.700	-2,3	4,3
Hongkong	6,8	45.900	6,6	7,1
Island	-1	37.300	-0,7	4,7
Danska	2,1	36.600	5,5	5,5
Singapur	14,5	62.100	20,8	4,7
Švedska	5,5	39.100	6,3	9,1
Norveška	0,4	54.600	12,9	4,7
Velika Britanija	1,3	34.800	-2,5	62,7

*Rangirane 134 zemlje

Izvor: forbes.com